

BIJ DE SOUNDCHECK VAN THE BRIAN JONESTOWN MASSACRE ANGST EN EXTASE IN AMSTERDAM

The Brian Jonestown Massacre is in veel opzichten de ultieme cultband. Een groot deel van de mensheid haalt er hun schouders bij op, terwijl een klein deel een welhaast religieuze devotie koestert. En er is een deel dat thuis nooit de muziek op zal zetten, maar wel T-shirts van de band draagt. Deze neo-psychedelische karavaan deed met een hele bult aan vintage gear Paradiso aan om het publiek te bedwelmen in galm, extase en plaatsvervangende schaamte.

Het woord 'cult' betekent in het Engels ook sekte. En er zit niet alleen een verwijzing naar de Jim Jones-sekte in de bandnaam, net zoals dergelijke religieuze groeperingen heeft The Brian Jonestown Massacre een leider die even charismatisch als controversieel is. De reputatie van Anton Newcombe is een van die rock-archetypes: een hypercreatief maar zelfdestructief genie. In de documentaire Dig! uit 2004 zien we enerzijds iemand die volledig toegewijd aan zijn kunst drie briljante albums in een jaar produceert. Anderzijds zien we iemand die geplaagd door geestesziektes en drugsverslaving een werkelijke tiran voor zijn bandleden is. Zo deinst hij er bijvoorbeeld niet voor terug om een bandlid op het podium op z'n bek te slaan. Tegenwoordig schijnt hij clean en minder volatiel te zijn, maar hij is nog altijd zeer sfeerbepalend. En wat betreft zijn humeur is het kop of munt.

'THIS FUCKING SUCKS' Het mag dan ook geen verrassing heten dat The Brian Jonestown Massacre bekendstaat om zijn vele personeelswijzigingen. Van de originele bezetting is naast Anton alleen Joel Gion nog over. De enige taak van deze publiekslieveling is tamboerijn en maracas spelen, midden op het podium. Hij doet dan ook niet mee

aan de soundcheck, die om 16:00 uur in de grote zaal van Paradiso zou beginnen. De andere bandleden zitten om 16:20 nog steeds braaf op hun plek te wachten op hun roerganger. Om de tijd te doden hebben ze een mellow psychedelische jam ingezet. Dan verschijnt opeens Anton ten tonele. Met zijn zonnebril op loopt hij met grote stappen naar zijn microfoon en snauwt: 'Kappen met die onzin! Waarom zijn

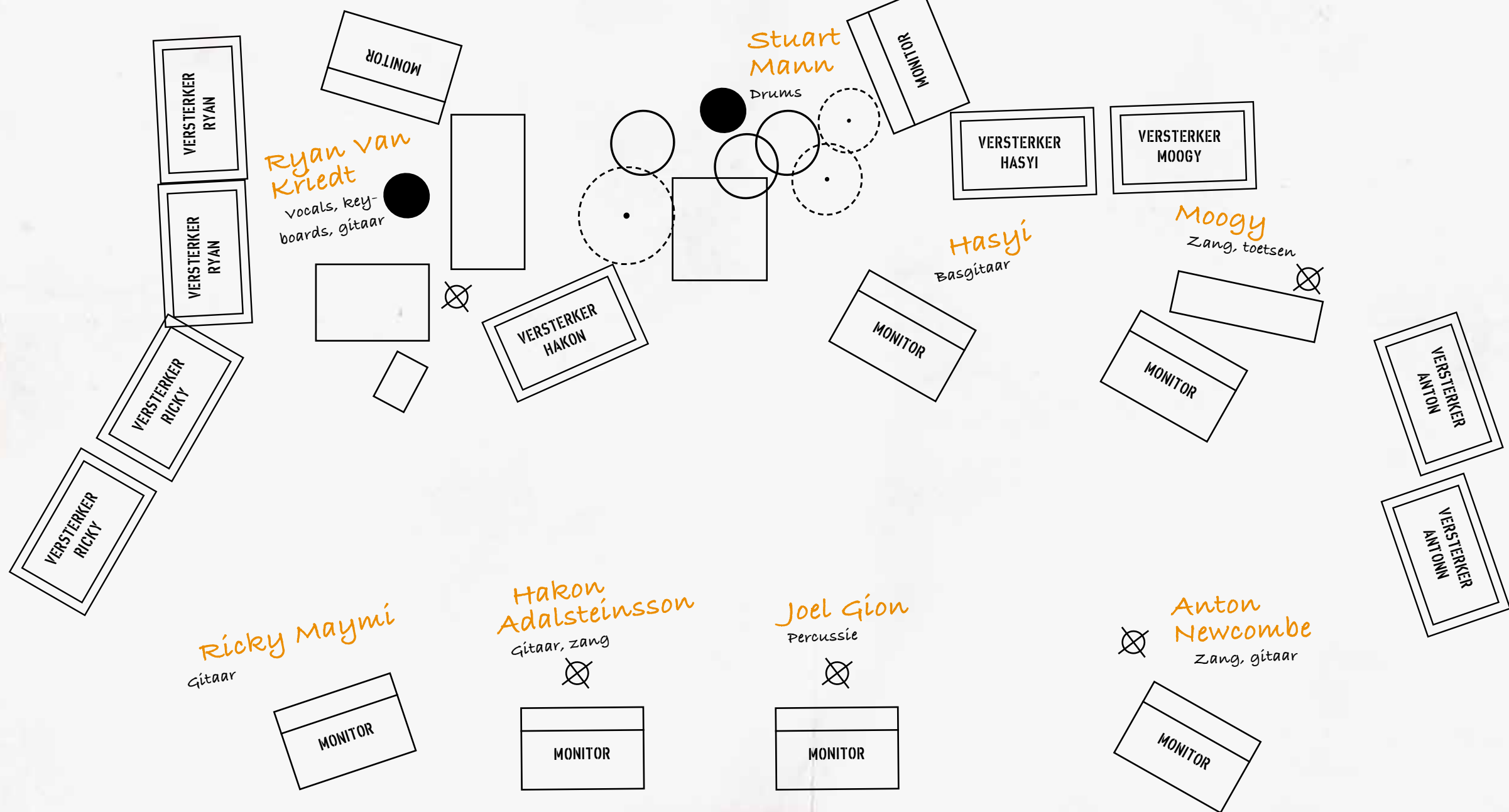
jullie aan het jammen? Jullie kunnen beter een van de songs op de setlist oefenen! Waarom denk je dat ik gisteren tijdens de show dat ene nummer stillegde? Niet omdat ie zo lekker ging!'

Oké, de sfeer is gezet. En die verandert niet gedurende de soundcheck. Deze bezetting is niet lang voor het begin van deze tour

'MET GLAZIGE BLIKKEN LATEN DE BANDLEDEN DE TIRADES OVER ZICH HEEN KOMEN'

geformeerd en veel van de nummers zitten er nog niet in zoals Anton dat wil. Steeds opnieuw legt hij nummers stil en iedere keer groeit zijn frustratie. 'This fucking sucks!', roept hij wanneer hij zich genoodzaakt voelt een nummer voor de vierde keer voortijdig af te breken. 'Dit komt niet eens in de buurt van samenspielen!' In de meeste gevallen ligt het tempo te hoog, dus moet vooral drummer

- Anton Newcombe:**
Zang, gitaar
Gitaren:
Vox Ultrasonic Sunburst
Vox Ultrasonic Cherry
Vox Starstream 12 string
Vox Phantom
Harmony Sovereign '67
Versterkers:
Vox AC15
Fender Twin Reverb
Fender Super Reverb
- Ricky Maymi:**
Gitaar
Gitaren:
Gibson ES335 12 string (1966)
Fender Jazzmaster
Fender Telecaster
Versterker:
Fender Twin Reverb
- Joel Gion**
Percussie
Div. tambourijnen
Maraca's
- Ryan Van Kriedt:**
Vocals, keyboards, gitaar
Toetsen:
Korg MS10
Moog Realistic Concertmate
Hammond XM1
Mellotron M4000D
Mixer:
Allen and Heath ZED 10.2
Gitaren:
Harmony Sovereign
Vox Cheetah
Versterkers:
Fender Twin Reverb
Magnatone Stereo Tremelo
- Hasyi:**
Basgitaar
Basgitaar:
Fender Jazz Bass
Versterker:
Blackface Fender Bassman top
Fender Dual Showman cabinet
- Moogy:**
Zang, toetsen
Toetsen:
Korg Delta synthesizer
Versterker:
Vox AC15
- Hakon Adalsteinsson:**
Gitaar, zang
Gitaar:
Airline 62
Vox
Versterker:
Fender Twin Reverb
- Stuart Mann:**
Drums
Lurwig Vistalight-drumstel
22" bassdrum
13" tom
26" floortom
Toetsen:
14" Ludwig Brass Edition
14" Premier military snare
Bekkens:
Zildjian 20" K Custom ride
Zildjian 18" K Custom Hybrid
crash
Meinl 14" Byzance hi-hat

Stuart Mann het ontgelden. Maar wanneer het tempo wel goed is, wordt er nog steeds niet volgens Antons wens gedrumd. Met armbarenen probeert hij uit te leggen hoe hij het wel wil, maar voor geen van de bandleden lijkt dat verhelderend te werken. Met glazige blikken laten ze de tirades over zich heen komen. Waaronder dit pareltje: 'Dit is een van mijn beste nummers! Je moet echt je best doen om dit te verklooiën, maar dat lukt jullie prima. Gefeliciteerd!'

BIPOLAIR De avond ervoor hadden ze een show in Keulen die dus niet zo lekker ging. Midden in de show kapte Anton een nummer af en begon even later doodleuk opnieuw. Drummer Stuart vertrouwt Musicmaker na de soundcheck toe: 'Anton zegt dat wij, de rest van de band, verkeerdt zaten. Hij zat zelf verkeerd. Maar goed. Hij is bipolair en het heeft niet zo veel zin om tegen hem in te gaan.'

Tijdens de show in Paradiso - waarbij Anton een T-shirt draagt met de aanmoedigende boodschap 'eat shit' - is de sfeer op het podium overigens niet veel beter dan tijdens de soundcheck. Vooral tijdens het eerste half uur van de show lijkt hij zwaar ontevreden over het presteren van zijn band. Hij blijft voortdurend met een

zure mond hoofdschudden of schreeuwt keihard 'langzamer!' in de microfoon naar de drummer. Daarbij komen de ellenlange tussenpauzes tussen nummers waarin Anton - zonder zijn geluid te muten - zijn gitaar tevergeefs probeert te stemmen of brabbelt tegen bandleden. Dit ongemakkelijke tafereel heeft ook zijn uitwerking op een deel van het publiek. Hier en daar worden blikken van tenenkrommende herkenning met elkaar uitgewisseld.

BEDWELMEND Dat wil niet zeggen dat de show alleen maar een feest van plaatsvervangende schaamte is! De show in Paradiso is zo goed als uitverkocht en dat is het geval met de meeste shows van The Brian Jonestown Massacre. Niet voor niets: de muziek is op een extatische manier bedwelmend, heeft een superkaraktervolle sound en de instrumentale melodieën blijven in je hoofd steken. Zelfs tijdens de soundcheck, waarbij de sfeer verre van optimaal is, steken deze kwaliteiten even de kop op. De soundcheck wordt afgesloten met een nummer waarin om en nabij elf minuten lang een progressie van drie akkoorden wordt herhaald. Waarvan geen seconde saai is. Ook opvallend: voor dat nummer worden twee extra gitaristen aan

de toch al niet geringe bezetting toegevoegd. Hierdoor komt de teller op vijf gitaristen, naast de twee toetsenisten, bassist en drummer. Alle gitaristen behalve Anton spelen ook nog eens precies dezelfde akkoordliggingen. Dit is het enige nummer tijdens de soundcheck dat geen vroegtijdige dood sterft. Na afloop is er zelfs iets te herkennen op Antons gezicht dat lijkt op een glimlach. Al kan ie het niet laten om even cynisch 'godzijdank' in de microfoon te sissen voordat ie het podium af loopt.

SURREALISTISCH Na de soundcheck staat ons interview met Anton gepland. Nou staat hij ook bekend om zijn onsubtiele omgang met muziekjournalisten die hem niet bevallen. En de eerlijkheid dient te zeggen: afgaande op zijn humeur tijdens de soundcheck is de moed van uw dienstdoende verslaggever even in het schoeisel gezakt. Dat blijkt echter niet nodig! Hij nodigt Musicmaker uit in hun nightliner en steekt driftig van wal terwijl hij filterloze sigaretten rookt. Zijn eens gitzwarte lokken en bakkebaarden mogen dan grijzend zijn, zijn ogen zijn even doordringend als altijd.

Zijn woorden verraden een hoge intelligentie. Maar hoewel hij veel praat, is het moeilijk om een concreet antwoord op een vraag te krijgen. De meeste antwoorden - ongeacht het onderwerp van de vraag - verzanden nog vóór het einde van de eerste zin in uitgesponnen en moeilijk te volgen preken. Die gaan meestal óf over zijn haat jegens muziek met een commerciële insteek, óf over de meest uiteenlopende

complottheorieën. Dit geeft het interview een licht surrealistisch tintje. Daarbij begint de tourmanager - een gezette vrouw van achter in de veertig die een hardnekkige verkoudheid heeft opgelopen - op een gegeven moment ook nog eens excessief te hoesten. Bij de eerste keer rolt Anton nog geïrriteerd met z'n ogen. Maar bij de vijfde keer blaft hij 'Jesus Christ, woman!', waarop de arme dame met de staart tussen de benen de bus verlaat.

MULTIDIMENSIONAAL Anton mag dan in interviews - net als in meerdere aspecten van het leven - een bonafide ongeleid projectiel zijn, het levert zéker geen oninteressante gesprekken op. Helaas is niet alles even relevant voor dit artikel, dus wat volgt is een destillaat van de meer grijpbare momenten van ons gesprek.

Veel nieuwe gezichten in de band, niet?
'O, dat is altijd zo.'

Waar komen je nieuwe bandleden vandaan?
'Moogy [het enige vrouwelijke bandlid, speelt synthesizer en zingt de Franstalige nummers, red.] is half Belgisch, half Zweeds, maar woont in Australië. Voor de rest zitten er nu veel IJslanders bij. Daar wilde ik zelf ook gaan wonen, maar heb toch voor Berlijn gekozen. Ik zou ook wel in Nederland kunnen wonen. Maar niet in

'SAMEN MET HET PUBLIEK KUN JE EEN MULTIDIMENSIONALE ERVARING BEELDHOUVEN'

1

2

3

4

Amsterdam. Hoe heet die stad in het zuidoosten aan een rivier? Ja, Nijmegen! Dat lijkt me wel wat.'

Je hebt ongelooflijk veel instrumenten en apparatuur. Bijna niets daarvan is na 1970 gemaakt. Wat spreekt je zo aan in die vintage spullen?

'Ja, ik heb ongelooflijk veel spul. Ik blijf ook maar bij kopen. Ook tijdens tours. Die oude instrumenten en apparatuur hebben karakter in hun sound, man! De pickups van mijn Vox-gitaren zijn veel beter dan die van Gibson.'

Als je één instrument naar een onbewoond eiland mee mocht nemen, welke zou dat zijn?

'Waarom zou je een instrument naar een onbewoond eiland meenemen? Dat is idioot.'

Ik bedoelde het bij wijze van spreken... Wat is je favoriete instrument van je verzameling?

'Hmm, ik denk dat ik een akoestische gitaar zou kiezen. Ik hou heel erg van mijn zwarte Harmony Sovereign uit de jaren zestig. Iedereen

'DIE OUDE INSTRUMENTEN EN APPARATUUR HEBBEN KARAKTER IN HUN SOUND, MAN!'

noemt dat nu "de Ryan Adams-gitaar", maar ik speelde daar al jaren eerder op! Dat ding is trouwens ooit gestolen bij een vriend van me in Los Angeles. Een tijdje later deed ik een oproep op Twitter en iemand die ik kende, reageerde dat ze 'm had zien staan in een schuurtje in New Orleans! Ik zei: "Steel 'm terug!" En dat heeft ze gedaan.'

Waar ben je liever, op het podium of in de studio?

'Ik hou van beide. Vroeger had je een spelprogramma waarin een windmachine allemaal bankbiljetten door een soort telefooncel liet blazen en de kandidaat moest er zo veel mogelijk proberen te grijpen. Zo voelt het voor mij ook om bezig zijn in de studio; je probeert zo veel mogelijk ideeën te vangen en vast te leggen. Muziek maken op het podium is fluïde; het tweede gedeelte van een nummer kan zó goed zijn, dat het niet meer

uitmaakt als je het eerste gedeelte compleet verkloot hebt. Daarbij kun je samen met het publiek een multidimensionale ervaring beeldhouwen.'

ANTON'S PEDALBOARD Veel elektrische Vox-gitaren uit de jaren zestig hadden ingebouwde effecten, zoals distortion/fuzz, booster en 'repeater', een soort van percussieve tremolo. Echter, die effecten zijn in veel gevallen niet meer werkend. Acid Fuzz stopte ze met de Sonic Boom in een voetpedaal.

Anton met zijn Vox Ultrasonic Sunburst

1. Antons Harmony Sovereign uit 1967. Ooit gestolen, vervolgens terug laten stelen uit een schuur in New Orleans. Waag het niet om 'm in zijn bijzijn de 'Ryan Adams-gitaar' te noemen; Anton speelde er al jaren eerder op!
2. De Vox Starstream 12 string van Anton. Dat driehoekige ding bij de brug is een wah-wah-effect dat met je handpalm te bedienen is. Hiermee zijn meerdere Vox-gitaren uit die tijd uitgerust.
3. Deze Blackface Fender Bassman-top heeft Anton tijdens deze tour ergens in Frankrijk op de kop weten te tikken. Anton: 'Bijna alle gear op het podium is van mij. De bandleiden hebben het in bruikleen van mij. Ik ben overal en altijd op zoek naar nieuwe spullen.' Wat er met de 'B' in het logo is gebeurd, is niet bekend.
4. Mellotron M4000D: Een echte mellotron mee op tour nemen, is bijna niet te doen. Dit is 'the next best thing' volgens toetsenist Ryan Van Kriedt.